

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/276/2014
Identifikačné číslo spisu:	3812206518
Dátum vydania rozhodnutia:	22.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3812206518.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa JUDr. E. Q., bytom Y., proti odporcovi Hornonitrianske bane Prievidza, a.s., so sídlom Prievidza, Matice slovenskej 10 , IČO : 36 005 622, o zaplatenie 39,56 €, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp.zn. 16 C 54/2012, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 12. decembra 2013, sp.zn. 4 Co 45/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .
Odporcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Prievidza rozsudkom z 29. novembra 2012, č.k. 16 C 54/2012-44 zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal zaplatenia 39,56 € s odôvodnením, že z predošlého zamestnania u predchodcu odporcu je poberateľom deputátneho uhlia, ktoré mu má byť poskytované vždy koncom kalendárneho roka. Odporca uhlie in natura neposkytoval, ale poskytoval náhradu v peniazoch. Za rok 2011 svoj nárok ohodnotil čiastkou 99,58 €. Po odvodoch za sociálne poistenie a zdravotné poistenie mu patrilo 91,62 € a po odpočte dane vo výške 17,40 € mu patrilo 74,22 €. Odporca mu však poštovou poukážkou poukázal len čiastku 47,82 €. Následne mu odporca zaslal vyjadrenie, že si z jeho nároku odpočítal aj odvody za zamestnávateľa, a to na zdravotné poistenie, starobné poistenie, rezervný fond solidarity, daň z príjmu a poštovné, čo predstavovalo spolu 39,56 eur. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je v celom rozsahu nedôvodný. Z výsledkov vykonaného dokazovania mal súd nesporne preukázané, že navrhovateľ bol v predchádzajúcom zamestnaní u predchodcu odporcu poberateľom deputátneho uhlia a toto deputátne uhlie bolo v minulosti poskytované navrhovateľovi v zmysle výnosu č. 1/1990 Zb. ktorý výnos bol zákonom č. 1/1992 Zb. o mzde s účinnosťou od 16. januára 1992 v celom rozsahu zrušený, pričom nebol nahradený žiadnym právnym predpisom alebo kolektívnou zmluvou, ktoré by upravovali právny nárok baníckych dôchodcov, vdovám po baníkoch alebo baníckych dôchodcoch, na plnenie deputátnych nárokov v uhoľnom baníctve. Dňa 1. júla 2011 nadobudol účinnosť zákon č. 181/2011 Z.z z 1. júna 2011 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, ktorý v § 2 ods. 1 stanovil, že dotáciu z rozpočtovej

kapitoly ministerstva na príslušný rozpočtový rok možno poskytnúť za podmienok ustanovených týmto zákonom a osobitným predpisom na podporu podľa písmena a/ baníctva, tradície a histórie banských činností, odstránenia následkov banskej činnosti. Z § 12 ods. 1 tohto zákona výslovne vyplýva, že na dotáciu podľa tohto zákona nie je právny nárok. Dotácia poskytovaná ministerstvom hospodárstva na príslušný rozpočtový rok na plnenie deputátnych nárokov, na ktoré vznikol nárok do 16. januára 1992 (teda nie v súčasnosti), je plnením v zmysle uvedeného zákona, na ktorý nie je žiaden právny nárok, a teda je fakultatívnym (dobrovoľným) plnením poskytnutým v súlade s citovaným zákonom, v danom prípade na podporu baníctva, tradície a histórie banských činností, odstránenia následkov banskej činnosti. Z § 4 ods. 2 cit. zákona ďalej vyplýva, že ministerstvo poskytne poverenej organizácii finančné prostriedky najviac 100 € na jednu oprávnenú osobu v príslušnom rozpočtovom roku. Dotácia bola poskytnutá odporcovi ako príjemcovi a poverenej organizácii v zmysle § 3 cit. zákona, a to na základe zmluvy o poskytnutí dotácie na rok 2011 z 16. decembra 2011, ktorú poskytovateľ dotácie ministerstvo hospodárstva a odporca ako príjemca, uzavreli v zmysle § 51 Občianskeho zákonníka, t.j. ako nepomenovanú zmluvu, predmetom ktorej bolo poskytnutie dotácie na splnenie účelu stanoveného v bode 1 článku III. zmluvy, t.j. na plnenie deputátnych nárokov v uholňom baníctve, na ktoré vznikol nárok do 16. januára 1992 baníckym dôchodcom, vdovám po baníkoch alebo baníckych dôchodcoch v roku 2011. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že navrhovateľovi za rok 2011 patrilo z poskytnutej dotácie deputátne plnenie, ktoré odporca stanovil vo výške 92,94 eur, sporné medzi účastníkmi bolo, či z uvedeného deputátneho plnenia bol odporca oprávnený zraziť nielen odvody za poberateľa plnenia na zdravotné a starobné poistenie, ale aj odvody vyplatené za zamestnávateľa, a to na zdravotné, starobné poistenie, rezervný fond solidarity v zmysle osobitných zákonov, daň z príjmu a poštový poplatok vo výške 0,90 €. Odporca z deputátneho plnenia zrazil i odvody za zamestnávateľa, a to na zdravotné poistenie 4,64 €, starobné poistenie 13,01 €, rezervný fond solidarity 4,41 €, daň z príjmu 16,60 € a poštový poplatok 0,90 €, t.j. spolu 39,56 €, ktorú sumu si navrhovateľ uplatnil v konaní. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že odporca postupoval správne, ak ako prerozdeľovateľ uvedenej dotácie oprávneným osobám, mal z uvedenej dotácie uhradiť i všetky náklady súvisiace s úhradou záväzkov voči všetkým oprávneným osobám, t.j. i náklady, medzi ktoré podľa názoru súdu možno zaradiť i odvodové a daňové povinnosti v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, zákona č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení a zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, v znení neskorších predpisov ako i náklady, medzi ktoré podľa názoru súdu možno zahrnúť i hotové výdavky v súvislosti s výplatou deputátnych plnení, teda poštovné náklady, ktoré v danom prípade predstavovali sumu 0,90 €.

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 12. decembra 2013 sp.zn. 4 Co 45/2013, nepripustil rozšírenie návrhu o zaplatenie 22,96 € a o zaplatenie 23,05 €. Pripustil späťvzatie návrhu v časti o zaplatenie 16,60 €, v tejto časti napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil. Vo zvyšnej časti napadnutý rozsudok potvrdil a odporcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožnil so správnym názorom súdu prvého stupňa a zároveň v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. si osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, na ktoré v celom rozsahu poukázal. Na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam navrhovateľa uviedol, že deputátne plnenie v roku 2011 bolo realizované odporcom podľa § 3 písm. a/ zák. č. 181/2011 Z.z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky ako organizáciou podľa osobitného predpisu (ďalej len „poverená organizácia“) a na základe Zmluvy o poskytnutí dotácie na rok 2011 z 16. decembra 2011 uzavretej medzi Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky ako poskytovateľom a Hornonitrianskymi baňami Prievidza, a.s. so sídlom v Prievidzi ako príjemcom. Z čl. IV tejto zmluvy vyplývalo, že celková výška dotácie poskytnutej prijímateľovi dotácie na základe uznesenia odbornej komisie bolo XXX XXX €, vrátane všetkých nákladov prijímateľa dotácie súvisiacich s úhradou záväzkov voči všetkým oprávneným osobám. Preto postup odporcu pri výpočte odvodov z deputátneho plnenia bol správny. Navrhovateľ vo svojom odvolaní zároveň vzal svoj návrh o zaplatenie sumy 16,60 €, ktorá predstavovala daň z príjmu späť z dôvodu, že túto sumu mu vrátil daňový úrad, preto odvolací súd v tejto časti pripustil späťvzatie návrhu, rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie v tejto časti zastavil v zmysle § 208 O.s.p. Navrhovateľ ďalej svojím písomným podaním doručeným odvolaciemu súdu dňa 8. marca 2013 rozšíril svoj návrh aj o vrátenie neoprávnených zrážok za rok 2011 vo výške 22,96 € a za rok 2012 vo výške 23,05 € s odôvodnením, že ich mal znášať poskytovateľ deputátneho plnenia. Odvolací súd

však v zmysle § 95 ods. 2 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. nepripustil rozšírenie návrhu, nakoľko výsledky doterajšieho dokazovania by nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Navrhovateľ len uviedol, o akú sumu rozširuje pôvodný návrh a bližšie nešpecifikoval, čo tieto sumy predstavujú.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ, ktorý napadol výrok odvolacieho súdu o nepripustení rozšírenia návrhu a o potvrdení rozsudku súdu prvého stupňa vo zvyšnej časti. Žiadal rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa, zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Namietal, že oba sudy nesprávne vyložili pojem deputátne plnenie a domáhal sa nápravy v tom, aby „nebolo deputátne plnenie poskytované paušálne vo výške 100.-€ btto, vychádzajúc z dohody poskytovateľa a ministerstva hospodárstva SR o dotáciách, ktoré majú aj iný účel, uvedený v dohodách, ktoré sa nemôžu týkať jeho práv a povinností, ale podľa povahy a výšky nároku na deputátne plnenie, na ktoré mal nárok podľa Vyhl. I/1990 Zb., a plnení v minulosti“.

Odporca vo svojom vyjadrení k dovolaniu ho navrhol ako neprípustné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) s právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie nie je ďalším odvolaním a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone (viď § 238 O.s.p. pokiaľ ide o rozsudok a § 239 O.s.p. pokiaľ ide o uznesenie), alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (viď § 237 O.s.p. v znení do 31. decembra 2014).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení (§ 238 ods. 4 O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté

právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

V danom prípade bol návrh podaný 12. apríla 2012. Výšku minimálnej mzdy v deň podania návrhu určovalo Nariadenie vlády č. 343/2011 Z.z., ktorým sa od 1. januára 2012 ustanovila suma minimálnej mzdy vo výške 327,20 € mesačne. Jej trojnásobok predstavuje teda sumu 981 €. Suma 39,56 €, zaplataenie ktorej požadoval navrhovateľ v konaní, teda neprevyšuje trojnásobok minimálnej mzdy v deň podania návrhu na prvostupňovom súde. Prípustnosť dovolania navrhovateľa je s prihliadnutím na to vylúčená priamo zo zákona ustanovením § 238 ods. 5 O.s.p.

Dovolanie navrhovateľa by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, iba ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999 a R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je však významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúci je záver (zistenie) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Navrhovateľ procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. netvrdil a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Z obsahu dovolania možno vyvodit', že navrhovateľ namietal skutočnosť, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia navrhovateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), navrhovateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania navrhovateľa nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému odporcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal odporcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.